

13 Ιουλίου, 1992

[ΠΙΚΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΜΑΡΙΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ,

Αιτητής,

v.

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΣ ΣΤΕΓΗΣ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 545/91)

5 Οργανισμοί Δημοσίου Δικαίου — Οργανισμός Χρηματοδοτήσεως Στέγης — Υπάλληλοι — Διορισμοί — Προσωπικές συνεντεύξεις — Μεταβολή της σύνθεσης του συλλογικού οργάνου ενώπιον του οποίου η συνέντευξη — Οι συνέπειες με βάση τη **Republic v. Safirides** και η εφαρμογή στην κριθείσα περίπτωση.

10 Διοικητικό Όργανο — Συλλογικά Όργανα — Ενιαίος χαρακτήρας και συμμετοχή μέλους — Δεν αποτιμάται αριθμητικά η συμμετοχή — Το μέλος, οργανικό τμήμα του συλλογικού οργάνου.

15 Προσφυγή βάσει του Άρθρου 146 του Συντάγματος — Έννομο Συμφέρον — Η διαδικασία της αναθεώρησης των διοικητικών πράξεων ενεργοποιείται μεν από πρόσωπο έχον συμφέρον, βάσει του Άρθρου 146.2, αλλά χωρεί προς διασφάλιση της νομιμότητας στη δημόσια λειτουργία — Συνέπειες.

20 Ο αιτητής επεδίωξε, με την προσφυγή, την ακύρωση του διορισμού του ενδιαφερομένου μέρους στη θέση Διευθυντή. Η επίδικη απόφαση ήταν προϊόν επανεξέτασης, μετά την μεσολαβήσασα ακύρωση της αρχικής πλήρωσης της θέσης, λόγω της διαπίστωσης της αντισυνταγματικότητας του Ν. 149/88. Κατά την κατ' επανεξέταση διαδικασία λήφθηκαν από τους καθ' ων η αίτηση υπόψη τα γενόμενα των συνεντεύξεων της αρχικής διαδικασίας, παρά τη μεταβολή στη σύνθεση του Συμβουλίου του Ο.Χ.Σ.

Το Ανώτατο Δικαστήριο, ακυρώνοντας την επίδικη απόφαση, αποφάσισε ότι :

1. Η απόφαση παρέχει τους ακριβείς λόγους, για τους οποίους επελέγη το ενδιαφερόμενο μέρος, και κάθε ένας από αυτούς ανάγεται στην αξία, τα προσόντα και την πείρα των υποψηφίων. 5

Σφαιρική υπήρξε και η διερεύνηση των γεγονότων που έτειναν να προσδιορίσουν τις διεκδικήσεις των υποψηφίων για διορισμό στη θέση. Το Συμβούλιο του Οργανισμού έκρινε ότι ο διορισθείς υπερεπεξεύσε όλων των άλλων υποψηφίων, τόσο εκείνων που περιλήφθηκαν στο μικρό κατάλογο υποψηφίων, που υπέβαλε η Επιτροπή Προσωπικού στο προπαρασκευαστικό στάδιο, όσο και των υπόλοιπων υποψηφίων. 10 15

- 2) Στη *Safirides* αποφασίστηκε ότι, η αξιολόγηση των υποψηφίων, από το διορίζον σώμα, δεν συνιστά αντικειμενικό γεγονός, αλλά κρίση που αντανακλά την αξιολόγηση των υποψηφίων από το συλλογικό σώμα και ανάγεται στις υποκειμενικές τους εκτιμήσεις, για την αξία και καταλληλότητα των υποψηφίων για διορισμό. Συνεπώς, δεν παρέχεται πεδίο, όπως αποφασίστηκε, για τη συμπερίληψη, κατά την επανεξέταση, των αποτελεσμάτων των συνεντεύξεων στα αντικειμενικά στοιχεία κρίσεως των υποψηφίων. 20 25

Η απόφαση στη *Safirides* υιοθετήθηκε στη *Mytides v. Republic*. Η απάντηση των καθ' ων η αίτηση ήταν ότι η μικρή μόνο μεταβολή που σημειώθηκε στη σύνθεση του Συμβουλίου του Οργανισμού διαφοροποιεί την προκείμενη περίπτωση από τη *Safirides*. Η εισήγηση παραγνωρίζει τον ενιαίο χαρακτήρα του συλλογικού οργάνου στην έννοια του οποίου έγκειται η σύμπραξη, η συζήτηση και η ανταλλαγή γνώμων. Δεν αποτιμάται αριθμητικά η συμμετοχή μέλους σε συλλογικό όργανο, αλλά ως οργανικό τμήμα του. Διαπιστώνεται ότι στη λήψη της επίδικης απόφασης λήφθηκε υπόψη, και όπως συνάγεται από το πρακτικό της απόφασης, επέδρασε ουσιωδώς εξωγενής παράγοντας, δηλαδή η υποκειμενική κρίση συλλογικού οργάνου με διάφορο σύνθεση από το συλλογικό όργανο που έλαβε την επίδικη απόφαση. Για το λόγο αυτό η απόφαση κρίνεται ακυρωτέα. 30 35 40

3. Εφόσον ο προσφεύγων κέκτηται το προβλεπόμενο συμφέρον να προσφύγει, το αντικείμενο της αναθεώρησης είναι, όπως ρητά ορίζεται στο Άρθρο 146.1 του Συντάγματος, η εγκυρότητα της επίδικης πράξης με γνώμονα τις συνταγματικές διατάξεις και τις αρχές της νομιμότητας, που διέπουν την άσκηση της διοικητικής λειτουργίας. Η διαδικασία της αναθεώρησης ενεργοποιείται μεν από πρόσωπο έχον συμφέρον, βάσει του Άρθρου 146.2, αλλά άσκειται προς διασφάλιση της νομιμότητας στη δημόσια λειτουργία. Εφόσον ο προσφεύγων κατέχει το απαιτούμενο συμφέρον, η προσφυγή δεν εκπίπτει λόγω των διακυμάνσεων, κατά τη διαδικασία επιλογής, των διεκδικήσεων του αιτητή για επιλογή στη θέση.

15

Η προσφυγή επιτυγχάνει χωρίς έξοδα.

Αναφερόμενες υποθέσεις :

P.I.K. και Άλλοι ν. Καραγιώργη και Άλλων (1991) 3 Α.Α.Δ. 159·

20

Republic v. Safirides (1985) 3 C.L.R. 163·

Mytides v. Republic (1988) 3(B) C.L.R. 737.

25 Προσφυγή.

- Προσφυγή με την οποία ο αιτητής προσβάλλει την απόφαση των καθ' ων η αίτηση, ημερομηνίας 4/4/1990, βάσει της οποίας το ενδιαφερόμενο μέρος διορίστηκε στη θέση του Διευθυντή.

30

N. Σάντης, για τον αιτητή.

Γ. Κολοकाσιδης, για τους καθ' ων η αίτηση.

35

K. Ευσταθίου, για το ενδιαφερόμενο μέρος.

Cur. adv. vult.

- 40 ΠΙΚΗΣ, Δ.: Ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση. Ο αιτητής προσβάλλει την απόφαση των καθ' ων η αίτηση, ημερομηνίας 4/4/90, βάσει της οποίας ο Στέλιος Παπαδόπουλος, το ενδιαφερόμενο μέρος, διορίστηκε στη θέση του Διευθυντή. Είναι η δεύτερη φορά που

καταφεύγει στο Δικαστήριο για την ακύρωση της απόφασης της Αρχής για την πλήρωση της ίδιας θέσης. Η πρώτη του προσφυγή, Αρ. 651/90 (εκδικάστηκε με την Προσφυγή 872/90), έγινε αποδεκτή. Με απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου, της 2/4/91, ακυρώθηκε η πρώτη απόφαση για πλήρωση της θέσης για τον ίδιο λόγο που ακυρώθηκαν οι διοικητικές αποφάσεις που ήταν το αντικείμενο αναθεώρησης στη **P.I.K. και Άλλοι ν. Καραγιώργη και Άλλου** (Α.Ε. 1163, 1178, 1179, αποφασίστηκαν στις 14/2/91 και δημοσιεύτηκε στους τόμους (1991) 3 Α.Α.Δ. 159), δηλαδή την κακή συγκρότηση των συμβουλίων των Οργανισμών δημόσιου δικαίου που συστάθηκαν βάσει του αντισυνταγματικού Νόμου 149/88. Το Συμβούλιο του Οργανισμού Χρηματοδοτήσεως Στέγης επανεξέτασε την πλήρωση της θέσης υπό το πρίσμα του νομικού και πραγματικού καθεστώτος που ίσχυε κατά το χρόνο που λήφθηκε η ακυρωθείσα απόφαση, και επέλεξε το ενδιαφερόμενο μέρος ως τον καταλληλότερο υποψήφιο και το διόρισε στην επίμαχη θέση.

Η απόφαση αμφισβητείται για τρεις (ουσιαστικά) λόγους:-

(α) Έλλειψη αιτιολογίας,

(β) πλάνη περί τα πράγματα και το δίκαιο, και

(γ) συμπερίληψη εξωγενούς στοιχείου στη λήψη της απόφασης, που συνίστατο στην κρίση του Συμβουλίου του Οργανισμού κατά την πρώτη εξέταση, για την απόδοση των υποψηφίων στις συνεντεύξεις οι οποίες διενεργήθηκαν. Η εισήγηση εδράζεται, κατά κύριο λόγο, στην απόφαση του Εφετείου στη **Republic v. Safirides** (1985) 3 C.L.R. 163.

Οι πρώτοι δύο από τους τρεις λόγους στερούνται ερείσματος. Η απόφαση παρέχει τους ακριβείς λόγους, για τους οποίους επελέγη το ενδιαφερόμενο μέρος, και κάθε ένας από αυτούς ανάγεται στην αξία, τα προσόντα και την πείρα των υποψηφίων.

5 Σφαιρική υπήρξε επίσης και η διερεύνηση των γεγονότων που έτειναν να προσδιορίσουν τις διεκδικήσεις των υποψηφίων για διορισμό στη θέση. Το Συμβούλιο του Οργανισμού έκρινε ότι ο αιτητής υπερετερούσε όλων των άλλων υποψηφίων, τόσον εκείνων που περιλήφθηκαν στο μικρό κατάλογο υποψηφίων, που υπέβαλε η Επιτροπή Προσωπικού στο προπαρασκευαστικό στάδιο, όσον και των υπόλοιπων υποψηφίων.

10 Ένα από τα στοιχεία κρίσεως το οποίο επέδρασε στην απόφαση της Επιτροπής, όπως αναγράφεται στο πρακτικό, ήταν η επίδοση των υποψηφίων κατά τη συνέντευξη ενώπιον του Διοικητικού Συμβουλίου, κατά
15 την πρώτη πλήρωση της θέσης στις 23/5/90. Το Συμβούλιο είχε τότε δεχθεί τους υποψηφίους, που είχαν περιληφθεί στο μικρό κατάλογο, σε συνέντευξη, μετά την οποία έκρινε ότι ο Στέλιος Παπαδόπουλος υπερείχε όλων των άλλων σε αξία, προσόντα και πείρα. Η σύνθεση του Συμβουλίου του Οργανισμού μεταβλήθηκε μεταξύ της πρώτης και της
20 δεύτερης εξέτασης του θέματος, με την αποχώρηση από το Συμβούλιο, ενός από τα εννέα μέλη του και συγκεκριμένα του κ. Χριστοδούλου.

25 Η θέση του αιτητή είναι ότι η συμπερίληψη στα στοιχεία κρίσεως των αποτελεσμάτων των συνεντεύξεων (προφορική εξέταση), και η απόδοση βαρύτητας σ' αυτά, καθιστά την απόφαση άκυρη ενόψει της μεταβολής στη σύνθεση του Συμβουλίου του Οργανισμού. Στη **Safirides** (ανωτέρω), αποφασίστηκε ότι η αξιολόγηση των
30 υποψηφίων, από το διορίζον σώμα, δε συνιστά αντικειμενικό γεγονός, αλλά κρίση που αντανακλά την αξιολόγηση των υποψηφίων από το συλλογικό σώμα, και ανάγεται στις υποκειμενικές τους εκτιμήσεις για την αξία και καταλληλότητα των υποψηφίων για διορισμό.
35 Συνεπώς, δεν παρέχεται πεδίο, όπως αποφασίστηκε, για τη συμπερίληψη, κατά την επανεξέταση, των αποτελεσμάτων των συνεντεύξεων στα αντικειμενικά στοιχεία κρίσεως των υποψηφίων.

40 Η απόφαση στη **Safirides** υιοθετήθηκε στη **Mytides v. Republic** [R.A. 706, decided on 5/4/88 and will be published in (1988) 3 C.L.R.]. Η απάντηση των καθ' ων η αίτηση είναι ότι η μικρή μόνο μεταβολή που σημειώθηκε στη

σύνθεση του Συμβουλίου του Οργανισμού διαφοροποιεί την προκείμενη περίπτωση από τη *Safirides*. Η εισήγηση παραγνωρίζει τον ενιαίο χαρακτήρα συλλογικού οργάνου στην έννοια του οποίου έγκειται, όπως υποδεικνύεται από το Μ. Στασινόπουλο στο "Δίκαιον των Διοικητικών Πράξεων", σ. 223, η σύμπραξη, η συζήτηση και η ανταλλαγή γνώμων. Δεν αποτιμάται αριθμητικά η συμμετοχή μέλους σε συλλογικό όργανο, αλλά ως οργανικό τμήμα του. Διαπιστώνεται ότι στη λήψη της επίδικης απόφασης λήφθηκε υπόψη και, όπως συνάγεται από το πρακτικό της απόφασης, επέδρασε ουσιωδώς εξωγενής παράγοντας, δηλαδή η υποκειμενική κρίση συλλογικού οργάνου, με διάφορο σύνθεση από το συλλογικό όργανο που έλαβε την επίδικη απόφαση. Για το λόγο αυτό η απόφαση κρίνεται ακυρωτέα.

Προβληματίστηκα όμως αν έπρεπε να προχωρήσω στην ακύρωση της απόφασης, για τον εξής λόγο : Ο αιτητής δεν περιλήφθηκε στο μικρό κατάλογο υποψηφίων, που συστήθηκαν για διορισμό από την Επιτροπή Προσωπικού, ούτε κλήθηκε σε συνέντευξη ενώπιον του Συμβουλίου. Στις 23/5/90, κατά την πρώτη κρίση του θέματος, η συνέντευξη επέδρασε στην επιλογή του ενδιαφερόμενου μέρους μεταξύ των υποψηφίων που κλήθηκαν σε συνέντευξη. Ως προς τους άλλους υποψηφίους, το Συμβούλιο υιοθέτησε τη σύσταση της Επιτροπής Προσωπικού και περιόρισε την επιλογή μεταξύ των συστηθέντων υποψηφίων. Στην επανεξέταση (επίδικη απόφαση), η απόδοση των υποψηφίων κατά τις συνεντεύξεις κρίθηκε ως ένα αντικειμενικό στοιχείο, διαφωτιστικό για την αξία των υποψηφίων, ενώ στην ουσία αντανάκλούσε την κρίση συλλογικού οργάνου με διάφορο σύνθεση από το διορίζον σώμα. Άσχετα από αυτή τη διαπίστωση, εφόσον ο προσφεύγων έχει το συμφέρον το οποίο προβλέπει το Άρθρο 146.2 του Συντάγματος και νομιμοποιείται να προσφύγει, το συμφέρον του δεν ατονεί, ούτε εξαντλείται με το περιεχόμενο προπαρασκευαστικών πράξεων, όπως τα πορίσματα συμβουλευτικής επιτροπής, ή τα επί μέρους ερήματα του διορίζοντος σώματος. Στην προκείμενη περίπτωση, ο αιτητής είχε τα προσόντα για διορισμό και δε διορίστηκε στην επίμαχη θέση. Ενομιμοποιείτο να προσφύγει, όπως ρητά ορίζεται στο Άρθρο 146.2 του

- Συντάγματος. Εφόσον ο προσφεύγων κέκτηται το προβλεπόμενο συμφέρον να προσφύγει, το αντικείμενο της αναθεώρησης είναι, όπως ρητά ορίζεται στο Άρθρο 146.1, η εγκυρότητα της επίδικης πράξης με γνώμονα τις
- 5 συνταγματικές διατάξεις και τις αρχές της νομιμότητας που διέπουν την άσκηση της διοικητικής λειτουργίας. Η διαδικασία της αναθεώρησης ενεργοποιείται μεν από πρόσωπο έχον συμφέρον, βάσει του Άρθρου 146.2, αλλά
- 10 ασκείται προς διασφάλιση της νομιμότητας στη δημόσια λειτουργία. Εφόσον ο προσφεύγων κατέχει το απαιτούμενο συμφέρον, η προσφυγή δεν εκπίπτει, λόγω των διακυμάνσεων, κατά τη διαδικασία επιλογής, των διεκδικήσεων του αιτητή για επιλογή στη θέση.
- 15 Υπό το φως των ανωτέρω, είμαι υποχρεωμένος να ακυρώσω, για δεύτερη φορά, την επίδικη απόφαση, η οποία και ακυρώνεται στην ολότητά της, βάσει του Άρθρου 146.4(β) του Συντάγματος.
- 20 Δεν εκδίδεται διαταγή για τα έξοδα.

*Η προσφυγή επιτυγχάνει χωρίς
έξοδα.*